vidi ſeruari, & conſulo iudices, vt inconſulto principe hoc non faciant, tum quia hodie Principes de delictis etiã leuibus volunt certiorari; tum quia, vt ſup. dicebã, enormia delicta non præſcribuntur, vt late per Marſil. in d. l. quòd falſam §. 1. ff. de falſ. Non obſtat Afflict. in allegat. deciſio. 287. quia ibi per ritum magna curia habebat auctoritatem componendi, & commutandi pœnam vltimi ſupplicij, vt in d. deciſ. legitur, nec Gram. in deciſ. 39. nam ibi agebatur de homicidio in rixa commiſſo, & per prouocatos, minuſque officiunt alij Doctores allegati, quia loquũtur indiſtinctè, & non dicunt de delictis grauibus, & licet dicant de homicidio, non debent intelligi de doloſo, & appenſato, & ita ego ſemper eligerem opinionem D. Clari tanquam tutiorem. *Baiard.*

b *Poteſt etiam allegari.*] Adde, quòd de iure nulla eſt differentia, vel procedatur per accuſationem, vel per inquiſitionem; non ſic de iure canonico, vbi mitius punitur, quando proceditur per inquiſitionem, Tiraquel. de pœn. cauſ. 53. vbi declarat non procedere in inquiſitione generali, ſed tantummodo in inquiſitione ſpeciali. *Baiard.*

c *Non deſunt etiam.*] Farinac. vol. 4. ſuæ prax. q. 1. cap. 5. numer. 172. & *Roſſ.*

Non deſunt etiã Ad-
112 *uocati.*] Adde † videndum Decian. in conſilio 24. numero decimoprimo, volumn. 3. Confeſſus crimen non conuictus, uidetur mitius puniendus, quàm, ſi cum conuicto ageretur, Tiraquell. de pœnis. cauſ. 30. numero 1. & 2. & dicitur ſpontè confeſſus, qui confeſſus eſt citrà metum probationis vel tormentorum ibi numero 9. & 10. vbi ponitur declaratio vna cum quinq; limitationibus. *Baiard.*

d *Sponte confeſſus eſt.*] Quid de confeſſione minoris facta in iudicio ratione delicti commiſſi, uide Duen. in ſæpius al-

ciam condemnati, prout etiã erat in caſu, de quo mentionẽ facit Affl. in loco præallegato licet Ant. Gomeſ. vbi ſup. dicat illam legem non prodeſſe, quando rous fuit contumax, & ſic propter abſentiã non potuit puniri: quod etiã videtur fuiſſe de mente Bart. in d. l. ſi diutino, quando de recenti poſt delictum fuit reus accuſatus.

33 *Poteſt* b *etiam allegari, quòd proceſſum fuit per inquiſitionem, quo caſu non debet reis imponi pœna ordinaria, vt habetur per docto. in c. qualiter, & quando il 2. de accuſ. Scias tamen, quòd ſi reus confiteatur delictum in iudicio inquiſitionis, poterit puniri pœna ordinaria, qua puniri deberet per viam accuſationis. Et ita tenet communiter Doctores, vt dicit Card. Alex. in c. de accuſatione, col. 39 verſ. Comparente, col. 55. verſic. Verum quantum, 2. q. 8. Hanc etiam opin. dicit eſſe communẽ Berous in d. cap. qualiter, & quando, num. 52. & ſeq. Item ſcias, quòd hæc concluſio locũ non habet, vbi crimen eſt notorium: nam eo caſu licet procedatur per inquiſitionem, poteſt nihilominus reus puniri pœna ordinaria. Ita dixit Innoc. c. qualiter, & quando de accuſ. quem ſequuntur communiter Doct. vt dicit. Card. Alex. in loco præalleg. Vltimo ſcias, quòd hæc concluſio locum habet de iure canonico, ſed de iure ciuili nõ minus imponitur pœna ordinaria, quando proceditur per inquiſitionem, quàm ſi procederetur per accuſationem, vt omnes fatentur. Et ideo damnatus per inquiſitionem de crimine publici indicij, ita efficitur infamis, ſicut ille, qui damnatur per accuſationem, ſecundum opin. quam ego tenui infra, quæſt. 72. verſic. damnatus, Scias etiam, quod hoc de conſuetudine non ſeruatur: nam ita punitur reus, quando iudex procedit ex officio, prout punitur, quando procedit ad inſtantiã partis, vt quotidie videmus in practica.*

34 *Non* c *deſunt etiam aduocati, qui allegent reũ, qui ſpõte* d *confeſſus eſt ſe delictum commiſiſſe mitius puniendum eſſe, quàm eum, qui probationibus eſt conuictus, argum. l. vuic. C. de ijs qui ſe defer. Et hanc ſententiam dicit eſſe communiter approbatam Smanchas de hæret. cap. 55. numero 6. quam etiam communem appellat Berous in capit. at ſi clerici, in principio, numero 88. de indicijs. Sed certe iudices de hoc non curant, prout etiam ſe nunquam ſeruari vidiſſe, vt quis propter hoc mitius puniatur, atteſtatur Alber. in l. 1. §. quæſtioni, num. 3. ff. de quæſt. An autem dicatur ſponte confeſſus, qui primo negauit ſe delictum commiſiſſe: vide, quæ dixi infra quæſt. 82. ſtatuto 9. verſicul. ſtante ſtatuto.*

35 *Legitur* e *etiam, quòd iudex ratione amicitiæ, quam habet cum reo, poteſt ei pœnam remittere: & id colligitur ex text. in capitulo niſi ſpecialis, de offic. legat. vbi gloſſ. id expreſſe affirmat, cuius opin. in practica ſeruari dolendo atteſtatur Nunius de los corrigidores, fol. 224. colum. quarta, in fin. Tu dic, quòd in ſupremo principe nõ eſt incoueniens vt quandoque, vbi non agatur de præiudicio tertij, amico ſuo pœnam indulgeat: Sed in iudice inferiore eſſet deteſtandum, & graui pœna vindicandum, niſi tamen pœna eſſet arbitraria: quia eo caſu* f *vtique poſſet iudex ſecundũ coſcientiæ motum mitius agere cum amico. Vide, quæ dixi infra quæſtione octuageſimaquinta, verſic. vlterius quæro.*

36 *Sed* g *pone, quòd illi, qui inter ſe rixati ſunt, vel vulnera intullerunt, ſint ſanguine coniuncti, nunquid propterea ſunt mitius puniendi? Reſp. quod non, quia de iure delicta etiam inter coniunctos commiſſa, æqualiter puniuntur, ac ſi inter extroneos commiſſa fuiſſent. Et ita communiter ſeruatur, vt dicit Alber. in prima parte ſtatutorum, quæſtione octuageſimaſecunda, Quinimò ſi delictũ ſit atrox, debet ſeuerius puniri, vt videmus in parricidio, inceſtu, &c.*

legata regul. 259. in quinta octaua ampliatione. *Giach.*

e *Legitur etiam.*] Adde, an ratione amicitiæ poſſit Iudex minuere pœnam, Tiraquel. de pœnis temper. cauſ. 16. cum diſtinctione, an pœna ſit arbitraria, an non, vtrum concernat præiudicium aduerſarij, an non, vtrum deinde fiat à Principe, an ab inferiore, ibi numero quarto, & de qua amicitia intelligendum ſit numero quinto. Et an poſſit minuere pœnam ex cauſa illius, qui pro delinquẽte intercedit cauſ. 17. *Baiard.*

f *Vtique poſſet Iudex*] Commutare pœnam ponam poteſt Iudex ex eius officio, inconſulto ſenatu, ut eſt infra quæſt. 85. uerſic. fin. ibi. & ideo ſi ex forma ſtatuti, quod tamen in facto non auderẽ ego, niſi talis prætor eſſet etiam ſenator, cui tunc omnia in bonum commutãtur; ſi tamen agitur ſic commutando de præiudicio tertij, ſemper etiam requiritur pax, ſupra quæſtione quinquageſimanona verſiculo Adde; in princ. *Bviard.*

g *Sed pone quod illi.*)
113 Adde, quòd † hoc procedit, quando conſtat dolo, & ex propoſito offendiſſe, aliàs in dubio non præſumitur dolus, ſed caſus in coniunctis perſonis, vt not. gloſſ. & Marſil. in l. 1. C. de ſicar. Roman. in leg. 1. ff. de in ius uoc. Bald. in leg. fin. 20. oppoſ. Cod. de hæred. inſtitut. Cæpoll. in conſil. 23. Aretin. conſil. 80. ſub nume. 5. Carrer. in pract. crimin. in §. homicidij el 1. in fin. Bart. in l. ut uim ff. de iuſtit. & iur. in fin. Salyc. in l. 1. ad l. Corn. de ſicar. dicit, quòd non
114 ſufficit affinitas † ſed debet etiam conſiderari qualitas offendentis, puta, an ſit rixoſus, uel inſidioſus, an prauæ, an uerò frugi, uel uitæ religioſæ, uel ualetudinarius, & dicit etiam, quòd ſi pro utraque, parte ſint coniecturæ, quòd adſit dolus, & non adſit, quòd Iudex debet dedicere ad fauorem affinitatis. *Baiardum.*

Ceterum

h *Ceterum ſi delictum ſit leue.*] Adde, quod hãc diſtinctionem facit ſecundum Dyn. Gand. de malefic. in rubr. de aliquibus

Cæterum h *ſi delictum ſit leue, vidi plerunque pœnas minui propter conſanguinitatem, prout etiam de iure videmus furta domeſtica mitius puniri, vt dixi ſupra hoc eodem libro, §. Furtum. verſic. Poſſet etiam.*

quæſt. num. 1. quod ſcit-
115 cet † delicta atrociæ inter conſanguineos, vel affines ſeuerius puniantur, & leuia mitius. *Baiard.*

QVÆST. LXI.

De publicatione proceſſus facienda: Et an in cauſis criminalibus concludatur ita, vt omnino præcluſa ſit poteſtas probandi.

SVMMARIA.

Ex Claro.

1 *De publicatione proceſſus defenſiui.*
2 *Et an facta huiuſmodi publicatione proceſſus poſſint adhoc recipi teſtes.*
3 *Et an iudex ex officio id facere poſſit.*
4 *Et quid ſi aliqua partium ſit abſens.*
5 *Et an poſſit iudex poſt publicatas atteſtationes iterũ examinari teſtem, vt declaret dictum ſuum obſcurum.*
6 *Et an in cauſis criminalibus concludatur in cauſa.*

Ex Additionibus.

1 *Teſtes in criminalibus poſt publicationem, quando admittantur.*
2 *Et quid ſi fiat abſque præiudicio alterius proceſſus.*
3 *Et an ad probandam confeſſionem aduerſarij.*
4 *Et an ad detegendam falſitatem.*
5 *Et quid ſi agatur de crimine ciuiliter*
6 *Teſtes ad inſtantiam fiſci ſuper recipiuntur.*
*6 *Contra reum fugientem quando procedatur in contrarium.*
7 *Et an talis pro confeſſo habeatur.*
*7 *Concluſum in cauſa quando dicatur.*

ADDITIONES, Ad Quæſt. LXI.

a ADeò quod reus.] Farin. q. 75. c. 1 nu. 8. vbi plenè de publicatione teſtium. *Roſ.*

b *So et publicari etiam proceſſus.*] Adde de publicatione proceſſus, ſupra q. 48. in princ. *Drog.*

c *Sed quæro.*] Farin. q. 75. vol. 2. in princip. vide eum etiam c. 2. vbi articulorum materiam tangit, & quomodo noui, vel antiqui dicantur, & cap 3. q. neque ante publicationẽ ſi quis teſtificata didicit, & cap. 4. quod poſt publicationem, generaliter nõ poſſunt examinari, & in criminalibus ibi, numero 188. & eodem 4. c. num. 14. Quid ſi tamen nõ ſint didicita teſtificata, cap. 9. num. 324. *Roſ.*

Sed quæro nunquid.]
1 Adde, † an & quando teſtes in cauſis criminalibus publicatis atteſtationibus ſuper eiſdem, vel directo contrarijs admittantur ad priorem probationem coadiuuandam, latè per Vulpellum in conſil o 136. & per Riminal. iun. Simon. de Prætis, & multos alios ibi ſubſcriptos, Gabr. cõmun. concl. lib. 1. tit. de teſtibus, concluſ. 21. numero 103. cum ſequent. & Natt. in conſil. 359. vol. 2.
2 & conſil. 565. volu. 2. † & clauſula, quæ ſolet appo-

QVÆST. LXI.

1 *PErſpectis defenſionib. reorũ, ſit public. proceſſus defenſiui. Scias tamen, quod licet publicatio proceſſus offenſiui ſit de ſubſtantia, adeo,* a *quod reus, cui non eſt decreta copia proceſſus, neque datus terminus defenſioni, non poſſit condemnari, vt dixi ſupra quæſtione quadrageſimanona, nihilominus publicatio proceſſus defenſiui non eſt de ſubſtantia, quia acta ſunt ſemper nota iudici, & fiſco. Si tamen ad ſit accuſator,* b *ſolet publicari etiam proceſſus defenſiuus ad hoc, vt ipſe videat, an velit aliquid in contrarium deducere, aut probare.*

2 *Sed* c *quæro, nunquid facta huiuſmodi publicatione proceſſus, poſſint adhuc recipi teſtes. Reſpondeo, quod de iure loquendo regulariter concluſio eſt, quod in cauſis criminalibus, non obſtante publicatione proceſſus, vel concluſione in cauſa, poſſunt teſtes de nouo recipi. Et hanc dicit eſſe communem* d *concluſionem Marſil. in practica crimin. §. ſequens, numero ſexto, intellige ad defenſam: illi enim poſſunt recipi etiam poſt concluſionem in cauſa, ſed ad offenſam non poſſunt recipi poſt publicatas atteſtationes, neque etiam ex ipſius iudicis officio. Et ita communiter tenetur, vt dicit Practica Carrer. folio 627. poſt numerum 128. Dicunt etiam aliqui, quòd quando proceditur parte inſtante, non poſſunt in criminalibus recipi teſtes, neque etiam ad defenſam poſt publicationem proceſſus. Et hanc dicit eſſe communem opinionem Aretin. in capit. cum clamor, columna ſecunda, verſic. nunc autem maturius, de teſtibus, prout illum refert Boſſ. in titul. de publ. procur. numero tertio. Et hoc non modo ſuper eiſdem capitulis, ſed neque etiam ſuper directo contrarijs, & hanc eſſe communem Doctorum ſententiam atteſtatur Boſſ. in loco præallegato, numero 5.*

c *Bene (ſecundum aliquos) poteſt iudex ipſe ex officio teſtes ad offenſam rei recipere, etiam poſt publicatas atteſtationes. Et hanc dicit eſſet commnnẽ opinionem Aret. in capit. fraternitatis, numero trigeſimoſexto, de teſtibus, quem refert Villalob. in ſua collecta communium opin. in littera T. verb. teſtis in eodem verſic. fallit primo.*

ni in calce decreti, quãdo conceduntur copiæ, videlicet abſq. præiudicio alterius proceſſus, & examinis, eſt ſuperflua ſecundũ D. Clarth. in ſua prɛct. interrog. reorũ in fin. n. 23. cum ſeq. ſed egò arbitror q. nocere non poſſit, quin imo prodeſſe, ſi publicatio proceſſus facta fuerit cum dicta clauſula, ſiue proteſtatione, parte non contradicente.

3 Item adde, † quòd parte inſtante poſt publicationẽ proceſſus nõ poſſunt examinari teſtes, nec ad probandã confeſſionẽ aduerſarij, Bertaz. conſ. 529. volu. 1. & ibi addentes.

4 Item adde, † q. inuenien dæ falſitatis cauſa noui teſtes poſſunt ſuper articulis directo contrãrijs, vel eiſdem produci, etiam publicatis atteſtationibus, ſecũdum Boer. in cõſ. 100. num. 7. vol. 3.

5 Item adde, † quòd ſi agatur de crimine ciuiliter ad pœuam pecuniariam, non poſſunt examinari teſtes ad defenſam publicatis teſtibus, ſecundũ Ferret in conſ. 300. volum. 2. *Baiard.*

d *Communem concluſionem.*) Adde communẽ etiam, vt in collecta mea commun opin. c. iudex, num. 17. *Giach.*

e *Bene ſecundũ aliquos.* Vulpel. reſp. 107. & 108. & reſp. 130. *Roſſ.*

 Quin-

Iul. Clar. Sent. Pract. Crim.

3 Quimimò (ſecundū eū) poteſt ipſe iudex ex officio examinari facere teſtes etiam ad offenſam poſt publicatas atteſtationes ad inueniendum maleficium, & dicit Carau. ſuper 69. ritu magnæ curiæ circa fi. quòd ita videtur ſeruari. Et ex hoc inuenta eſt a practicatibus cautela, vt poſſint recipi teſtes etiā poſt publicatas atteſtationes, tam ad offenſam, quam ad defenſam, quia ſcilicet: dant iudici nomina teſtium examinādorum deſcripta ſuper cedula, quo deinde facit eos examinari tanquam ex officio. Quæ tamen practica mihi nunquam placuit: ſubeſt enim maximus timor ſubornationis, & aperitur via falſitatibus. Et reperio, quòd Afflict. ſup. 1. par.conſtit. Regni, rubr. 15. nu.44.dicit, & ipſe non acciperet talē cedulam, prout reuera neq; ego accipienē, præſertim ad offenſam, niſi iuſta, & magna cauſa ſubeſſet, & crimē eſſet atrox, & ceſſaret omnis timor ſubornationis.

4 Sed hoc quidem omnia vtique poſſunt locum habere, quando partes ſunt præſentes in iudicio: ſed quid ſi ſint abſentes? Reſp. Bart. in l. 4. §. hoc autem iudicium, poſt nu. 8.verſic.2.caſu,ff. de damno infect.tenuit, quòd in caſib. in quibus poteſt contra abſentem procedi ad ſententiam diffinitiuam, poſſit iudex pro eo abſente probationes inducere.Et hanc opin.Bart. communem approbari per Legiſt. & Canon. atteſtatur Ripa in d.§. hoc autem iudicium, nu. 74. & ſeq. Ita enim magis communiter teneri atteſtatur Alex.in l.filiusf.nu. 5.ff.qui ſatiſd. cog. Et hanc dicit eſſe commu.opi. Abb. in c. bonæ, poſt nu.6. verſ.7. ſupplet. de poſtul. prælatorum. Alex. in d.§.hoc autem iudicium, nu. 29. Plus dicit Aret. conſilio 146.col. 3. in princ. quòd illud eſt indubitatum,quòd iudex non modo poteſt ad defenſam rei abſentis teſtes recipere, licet ſint publicatæ atteſtationes, ſed etiam tenetur. Et illud dictum Aret. refert, & ſequitur Marſil. conſ. 39. nu.30. Ego (vt verū fatear) non intelligo quid dicere velit Aret.neque Marſ.loquendo poſt publicatas atteſtationes, quando reus eſt abſens, quia ſecundum cōmunem practicam totius orbis, reo abſente, & cōtumace non fit publicatio proceſſus, ſed proceditur ad ſententiam diffinitiuā, vt ſæpius dixi, niſi forte intelligerent, quòd reus [g] poſt publicatas atteſtationes aufugiſſet, & ſe [h] abſentem feciſſet. Sed hoc ēt caſu ſolet cōtra eum procedi tanquā contumacem,neque vllo modo recipiunt eius defenſiones, nec ex officio, nec aliter. Propterea accōmodando omnia prędicta ad practicam, quæ vbique obſeruatur, diſtingue hoc modo: Aut loquimur, quādo accuſator cōparet in iudicio: & tunc ſi quidem delictū eſt tale,pro quo [i] non poteſt procedi niſi ad querelam partis. nullo modo iudex dēt pro accuſatore probationes aliquas inducere, neque ante publicatas atteſtationes, neque poſt; & hoc ſiue accuſator aſſiſtat iudicio, ſiue deinde factus ſit abſens; Si vero delictum eſt tale, pro quo poteſt ēt procedi ex officio,& ſic per inquiſitionem, tunc ex quo iudex eo caſu concurrit cum accuſatore poteſt, & debet ex officio pro ipſo accuſatore teſtes recipere, & proceſſum ipſum proſequi, etiam ſi accuſator recedat, iuxta ea quæ dixi ſupra q. 3. verſ. ſuperflua ēt. Bene [k] verum eſt, quod poſt publicatas atteſtationes non debet (vt dixi) nouas probationes inducere ad inſtantiam partis, ſiue data ſint in cedula ſiue aliter; neque ēt ex officio,niſi ex iuſta,& magna cauſa, & quando certus eſſet nullam adeſſet ſubornationem. Et idem etiam ſeruandum eſt, quando nullus adeſt accuſatore, ſed ſolus iudex ex officio ſiue inſtante fiſco procedit. Aut vero loquimur in reo: & ſi quidē reus eſt præſens in iudicio practica eſt, quòd nullo modo debet iudex pro ipſo aliquid facere, neque vllas probationes inducere, neque ante publicatas atteſtationes, neque poſt, ſed tantū ei prouidere de idoneo defenſore, vbi ipſe non habeat. Bene verum eſt, quod in procedendo, & examinando teſtes debet iudex in omni ſtudio veritatem inquirere tam pro fiſco, quam pro reo. Et ita ſeruat conſuetudo, quamuis in contrarium ſit communis opi. de qua per Aret. in allegato cap. fraternitatis. Si vero reus eſt abſens, tunc quicquid ſit

f Quinimò ſecundum 6 eum.] Adde,quod† teſtes ad inſtātiam fiſci ſemper recipiuntur pro maleficio reperiendo, etiam uſque ad ſententiam, & in cauſa ſuperſedetur Bart. in l. 2.§.ſi publico,verſ.quæro utrum,ff.de adult. Angel. tract de malefi. in uerſic. qui iudex dictum proceſſum,& Afflict.in conſtit. terminum uitæ. num.44. Baiard.

g Poſt publicatas atteſtationes aufugiſſet.) Adde ſupra q. 49. uerſ. Scias tamen, & contra Reum *6 † fugientem etiā poſt publicationē proceſſus proceditur in contumaciam, ſicut cōtra alios abſentes; fugitiuo tamen adhuc nō condemnato, ſed reuerſo & in carceribus conſtituto, uel etiam capto, vbi non eſt locus,ut habeatur *7 † pro confeſſo,acrius benè torqueri ſolet;ut eſt ſupra q.21.uerſ. Tertio autem modo, ibi, non ſolet propter ſolam fugam, & nota quia in tali caſu fugitiuus ſicut nō admitteretur per procuratorem ad ſe defendendum, ita nec etiam ad accuſandum teſtes,qui in tali caſu contra illū falſo depoſuiſſent; ſic retulit Menoch. dicto tract.de arbitr. iud. lib. 1. quæſt.80.nu.44.in fin. In quantum uerò dicit,quod poſt publicatas atteſtationes ad inſtantiam partis, uide Capyc. deciſ.61. nu. 3.deciſ.81. num.4. ſed an articuli de directo cōtrarij admittantur pro repulſa repulſæ etiam publicatis atteſtationibus; ut ecce ego articulaui, & probaui,quod tu mihi tali die promiſiſti centum. Tu è contrario probaſti, quod talimet die non potuiſti promittere, ex quo eras abſens iuxta illud Ciceronis libr. 1. de inuentione, ſi quo die iſta cædes Romæ facta eſt,ego Athenis eo die fui, intereſſe in cęde non potui, & ut dico infra q.94.uerſ.eſt etiam, item ſupra q. 12.uerſicul. dixi etiam in principio, quod eſt indicium neceſſarium, ut per Menochiū de arbitr.iudic.lib.5. cent. 3.caſu 270.numer. 10.de quo dixi ſupra ad quæſt. 20. per Boſſ.tit.de defenſ. reorum,num.24. viſa ergo tali probatione abſentiæ volo conualidare primos teſtes, & probare, quòd imò tu aderas, nec eras abſens,an rurſus hoc modo articulādo ſim admittendus? dic, quòd ſic, vt tenuit Capyc. qui ſingulariter loquitur deciſione 62.nume.1.& 2. quem refert,& ſequitur Meno. d.tract.de arbitr.iud.libr. 1.q.35.nu.15. Ant.Gabr, tract.com.opin.tit. de teſtibus,concl.21.nu.39.& nu.43. At de reprobatione, & repulſa quō in hac practica procedatur ſupr. q.23.verſ.fin. Drogh.

h Se abſentem feciſſet.) Hippol. in ſua practic. §. expedita, numero 38. & ſequent. & Dec.in capit. ſunt, numero 2.de probationibus, qui tangit illud quid ſi conſtet de innocentia. Roſ.

i Non poteſt procedi niſi ad querelam partis.] Pone exemplum: maritus accuſauit vxorem de ſtupro,ſiue adulterio,adulter implicatus, vt euadat pœnam,inſtigat iudicem, vt ex officio inquirat hāc vxorem cum alijs adulteraſſe, ſiue etiam iudex ad querelam mariti, procedendo aſſumit,non adminiſtratus, ſed ex officio informatus, ſuper mala vita vxoris, vtrum hæ informationes valebunt.Quod non:quia tales informationes debent dari à marito, non autem ex officio ſumi, vt hic: Ratio eſt, quia non poteſt hoc caſu procedi ex officio, ſed ad partis ſiue mariti inſtantiam; ſtante ſtatuto noſtro,rubr. 41 lib.2. Boer. deciſ.297. ſub num. 19. Drogh.

K Benè verū eſt.), Farin.q 74.vol.3. nume.19. Roſſ.

de iure communi, ex quo ſecundum, cōmunem conſuetudinē totius mundi contumax habetur pro confeſſo, & conuicto, & conſequenter poteſt condemnari ad mortem, neq; pro eo admittitur excuſator, procurator, neque defenſor, vt dixi ſupra q.32. verſ. hæc autē, et q.33. verſ. ſed quod plus eſt. Fatuus eſſet iudex, qui adhęreret commun.opin. de qua per Bar.in d. §. hoc autem iudicium, et teſtes ad defenſam pro ipſo reo abſente reciperet. Et ideò nullo modo debet iudex aliquid facere, ſed permittere, quod ipſo exiſtente cōtumace ſit locus condemnationi: et ita indiſtincte obſeruatur. Quæ omnia bene nota: quia iudex,qui in prędictis caſibus ſequeretur communem opi. grauiter erraret, & forte poſſet in ſyndicatu moleſtari. Hęc tamen omnia intellige, vt procedant,quando reus vellet ſuper eiſdē capitulis nouos teſtes induceret: ſed ſuper nouis, & diuerſis capitulis nō debet repelli,quò minus quandocunq; ante ſententiam poſſit nouos teſtes,& probationes conducere.Et ita ſemper vidi ſeruari: nam hoc caſu ceſſare videtur omnis ſuſpicio ſubornationis.

5 Quęro, [l] nunquid poſt publicatas atteſtationes poſſit iudex iterum examinare, ſeu interrogare teſtem ad effectum,vt declarat dictū ſuum obſcurum Reſp. quòd ſi iudex vult, poteſt ex officio hoc facere, ad inſtātiam aūt partis id facere non tenetur. Et hęc eſt communis opi. vt ait Tynda.de teſt. lib. 1. c. 4. num.6. quem refert Pract. Conradi fol. 130. poſt num. 37. Bene poteſt, ſi vult, hoc facere:& ita dicunt communiter Doctores, vt atteſtatur Aret. in d. cap. cum clamor, in ſecundo notab. & ita ſepius vidi ſeruari, quamuis aliqui tenuerint,quod neque etiam poſſit: quam etiam dixit eſſe cōmunem opin. Boſſ. in loco præallegaeo, nu 25. Sed certe (vt dixi) conſuetudo approbat contrariam opi. quòd ſcilicet poteſt iudex, ſi vult, etiā ad inſtantiam partis repetere teſtem, vt dictum ſuum declaret,licet non vt addat. Et ita de conſuetudine ſeruari atteſtatur Spec. pater practicę in tit.de teſt.§.ſatis vtiliter,nu. 4. & poſt eum Alex. conſil. 236.uu.6.lib. 6. Quod tamen ego non facerem,niſi ex iuſta cauſa, & quando aliter veritas ſcire non poſſet.

Quæro [m] ēt,nunquid in cauſis criminalibus concludatur in cauſa. Reſp. quòd non: & eſt commu.opi.ut dicit Marſ. in pract.criu.§.ſequens, nu. 1.eſt enim æqnum,& rationabile, ꝗ vbi de vita hominis tractatur,poſſit reus quandocunque ſuas probationes, & defenſiones facere: quod tamen intellige ſecundum ea, quæ ſuper ſtatim dixi.

l Quæro nunquid poſt publicatas.) Et an in criminalibus cōcludatur in cauſa, ita quod quancunque iudex interrogare nō poſſit, & quomodo dicatur in cauſa concluſum, vide Alex.conſ.77.ſub num.9. vol.1.& de cedulis iudici porrigendis,quādo liceat vide Crauet. conſil. 134. ſub n.3. verſ. quæ omnia, quid autem in ciuilib.ſeruatur,vide text.& ibi Iaſ. & Scribent.in l.qui per ſalutem, ff.de iureiurando, in criminalibus tamē nota iudex aliquando nimis curioſus, & anxius, ne poſteaquam ſemel depoſuerunt teſtes,illos adhuc repetas ſine cauſa, quia tūc non probant, text.in l.fin. C.de teſtibus,quem ſequitur,& refert Deci.in not. conſil.188 ſub numer.19. Crauet. conſilio decimo, numer.13. Alexand conſ. 117. numero 17. volum. ſecundo, vide tamen Practic.Pap. for.libelli oppo. contra teſtes in gloſſ.ac etiam varij addit. in littera A, vbi ponit quæſt. de dicto teſtis, qui primo examinatus depoſuit in iudicio: deinde repetitus dixit, dico prout alias; dixi ſine cauſa: quia immo teſtes iterum examinantur, & reproducuntur, quādo ſunt ſuſpecti de falſo, & ita comminari poteſt iudex, quod reproducantur ſub pœna amiſſionis cauſæ, vt not.Bald.in l.fin.C. de fid.inſtrum. vt per Felinum in capit. per tuas, poſt numerum ſextum, de teſtib. referente Mancoſio Tractatu de monit. q.30. Drogh.

Quæro nunquid.) Farinac. quæſt. 66. uolum. 3. part.8. nume.264. & ſeq. ubi ampliat,& limitat. Et uideri poteſt ibi, nu. 309. & 315. & quæſt.75. cap. quarto, numero 239. Roſſ.

m Quæro etiam.) Farinac.q.75.c.5.n.257.ubi tractat generaliter, quomodo poſt concluſionem in cauſa poſſint teſtes examinari,& capit 6. numer. 275. quid poſt renunciationem, & quid ſi deinde in cauſa appellationis, ibi cap 7. nu. 302. uide eadē dict.quæſtio.73.cap.9. & ſequent. uſque 76. quia plures quæſt.tract.& magis ciuiles,& q.76. tract. de teſt. ad perpetuam rei memoriam, uel lite non conteſtata per partes qnin que. Roſ.

Quæro eeiam.) Adde, quòd hoc intelligitur de cōcluſione cauſæ proprio modo, quæ fit per hominem, ideſt per litigatorē, uel per iudicem, ſed poteſt fieri concluſio per legem, uel ſtatutum,ita declarat Abbas in conſilio nonageſimonono,numer. quarto, ubi dicit etiam, 7 quòd dicitur† concluſum in cauſa, quādo ſtatutum uult, quod reus inquiſitus non comparens intra terminum triū dierū habeatur pro cōfeſſo, & elapſis alijs tribus diebus nullo modo amplius audiatur. Baiard.

QVÆST. LXII.

Accuſatore non probante reus eſt abſoluendns.

SVMMARIA.

Ex Claro.

1 *Etiam in cauſis criminalibus accuſatore non probante reus abſoluitur.*
2 *Et quæ ſit forma, & effectus huiuſmodi abſolutionis.*
3 *Et an in dubio reus cenſeatur abſolutus, quia delictum nō cōmiſerit, an autem quia non fuerit probatum.*
4 *Et an ille, qui in cauſa ſuccumbit, debet in expenſis, & damnis condemnari.*
Calumnia duplex eſt, vera ſcilicet, & præſumpta. ibid.
5 *Et an quis teneatur in foro conſcientiæ pro damnis illatis, & leui, & leuiſſima culpa.*
6 *Et an accuſatō eo ipſo, quod nō probat, præſumatur calūmniri*
7 *Et quid ſi iurauerit de calumnia.*
8 *Et quid ſi habeat pro ſe aliqua euidentia indicia.*
9 *Calumniator an poſſit ſuper eodem proceſſu condemnari.*
10 *Cuſtos carceris an poſſit reum abſolutum retinere pro impenſis.*

Ex Additionibus.

1 *Semiplena probatio ſufficit ad torturam.*
1 *Accuſatore non probante reus abſoluitur.*
2 *An diffinitinè, vel ab obſeruatione iudicij.*
Reus,licet ſubierit onus probandi,& non probauerit, actore non probante abſoluitur.
Et nūquid iudex poſſit eū repellere ab omni onere ſuſcipien.
3 *Et quia ſi non fuerit data dilatio.*
4 *Abſolutio in Regno Neap. quando feratur.*
5 *Et quomodo in Regno Franciæ.*
6 *Relaxatio ſimpliciter facta cauſa cognita abſque ſententia habetur pro abſolutoria.*
7 *Calumniator quomodo puniatur.*
8 *Stante ſtatuto quod victus ſemper condemnetur in expenſis, ſi Iudex victum abſoluerit, poteſt abſolutionem reuocare.*
9 *Fideiuſſor de reficiendis expenſis in caſu ſuccumbenti ænō tenetur ad expenſas, ad quas fuit actor condemnatus ob peremptionem inſtantiæ.*
10 *Condemnatus ad duplicationem bonorum an ſit condemnandus etiam ad expenſas.*